

2021/2252(INI)

12.5.2022

STANOVISKO

Výboru pre zahraničné veci

pre Výbor pre rozvoj

k budúcej európskej finančnej štruktúre pre rozvoj
(2021/2252(INI))

Spravodajkyňa výboru požiadaneho o stanovisko: Isabel Santos

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pre zahraničné veci vyzýva Výbor pre rozvoj, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

1. víta, že Rada uznala, že nová európska finančná štruktúra pre rozvoj (EFAD) by sa mala riadiť zásadou „prvoradosti politiky“, a zdôrazňuje, že zásadné úsilie EÚ v oblasti rozvojovej spolupráce musí rešpektovať záujmy partnerských krajín a musí byť v súlade s inými vonkajšími činnosťami EÚ, ako aj s jej strategickými záujmami, jej transformačnými potrebami, a najmä hodnotami EÚ vrátane právneho štátu, demokracie, ľudských práv, rodovej rovnosti a klímy;
2. berie na vedomie ústrednú úlohu Nástroja susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce (NDICI – Globálna Európa) vrátane jeho Európskeho fondu pre udržateľný rozvoj plus (EFSD+) a potrebu dodržiavať ciele, usmernenia a výdavkové ciele tohto nástroja, napríklad v oblasti klímy, biodiverzity a uplatňovania hľadiska rodovej rovnosti v rámci EFAD; pripomína potrebu úzkeho zapojenia Parlamentu s cieľom stanoviť strategické smerovanie a umožniť všeobecnú kontrolu programovania a vykonávania;
3. v tejto súvislosti víta pripravenosť EÚ riešiť najnaliehavejšie globálne výzvy investovaním do udržateľného rozvoja globálnej infraštruktúry, najmä do zelených technológií a digitálnej pripojiteľnosti prostredníctvom stratégie Global Gateway EÚ pri plnom rešpektovaní cieľov udržateľného rozvoja, výraznej ochrany biodiverzity, Parížskej dohody a práv pôvodného obyvateľstva a miestnych komunití; vyzýva Komisiu, aby pracovala na účinnom riadení stratégie Global Gateway, ktorá sa musí podporovať pod celkovým vedením predsedníčky Komisie, a aby v tejto súvislosti úzko koordinovala svoju činnosť s podpredsedom Komisie/vysokým predstaviteľom Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, Európskou službou pre vonkajšiu činnosť, Radou a Parlamentom, pričom sa zabezpečí aktívna zodpovednosť inštitúcií EÚ a členských štátov v rámci prístupu Tímu Európa; vyzýva Komisiu, aby Parlament riadne zapojila do rozhodnutí o investičných programoch stratégie Global Gateway a pravidelne ho informovala o súvisiacom vývoji vrátane rozpočtových dosahov podľa ich vývoja, najmä prostredníctvom kontroly nástroja NDICI – Globálna Európa;
4. zdôrazňuje, že v globálnom financovaní sa objavili noví aktéri, a to aj krajiny, ktoré majú hospodárske a geopolitické záujmy, ktoré sú často v rozpore so záujmami EÚ a ktoré sú v rozpore s koncepciou EÚ v oblasti demokracie, právneho štátu, mieru a udržateľnosti; v tejto súvislosti vyzýva Európsku investičnú banku (EIB), Európsku banku pre obnovu a rozvoj (EBOR) a ďalšie rozvojové finančné inštitúcie, aby vytvorili rámec pre posilnenú spoluprácu v oblasti spoločných finančných projektov a platforiem a zlepšili účinnosť ich realizácie v krajinách mimo EÚ vďaka posilnenej náležitej starostlivosti v sociálnej a environmentálnej oblasti a v oblasti ľudských práv, pokiaľ ide o ich operácie, ako aj spoľahlivým mechanizmom zodpovednosti pre dotknuté komunity;
5. zdôrazňuje význam efektívnejšieho využívania synergií a lepšej harmonizácie finančných iniciatív EBOR, EIB a iných rozvojových finančných inštitúcií, ktoré sú zamerané na krajiny európskeho susedstva, s osobitným dôrazom na krajiny

kandidujúce na vstup do EÚ; v súvislosti s prebiehajúcou vojnou na Ukrajine pripomína, že európske financovanie v susedných a kandidátskych krajinách je nevyhnutným prvkom reformiem potrebných na splnenie prístupových kritérií v súlade so zahraničnopolitickými záujmami EÚ;

6. vyjadruje poľutovanie nad znížením rozpočtových prostriedkov pridelených niektorým regiónom vo viacročnom finančnom rámci EÚ na roky 2021 – 2027; zároveň si uvedomuje, že geopolitický vplyv finančných prostriedkov pridelených regiónom, ako je napr. Latinská Amerika, nemusí nevyhnutne závisieť od celkovej sumy rozpočtu; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že Komisia musí primerane riadiť politiku s cieľom zabezpečiť, aby sa dostupné nástroje, ktoré ponúka EFSD+, využívali na posilnenie úzkych partnerstiev s regiónmi a aby prispievali k ich rozvoju;
7. víta závery Rady zo 4. júna 2021, v ktorých členské štáty schválili možnosť „Status Quo Plus“ na zlepšenie súčasnej situácie v záujme účinnejšej spolupráce medzi EIB a EBOR spolu s rozvojovými finančnými inštitúciami v rámci prístupu Tímu Európa; opätovne zdôrazňuje, že prístup Tímu Európa by mohol výrazne prispieť k schopnosti EÚ splniť svoje rozvojové ciele v konkurenčnom globálnom finančnom prostredí; víta nedávno prijatý plán na zlepšenie EFAD a vyzýva Komisiu, aby nabádala členské štáty, aby spojili zdroje a financovanie a spolupracovali na koordinácii a komunikácii v rámci spoločných projektov (iniciatívy Tímu Európa); zdôrazňuje, že EFAD musí zabrániť medzerám a prekryvaniu, aby sa neohrozil vplyv EÚ na rozvoj a jej vedúce postavenie;
8. vyzýva Komisiu, aby sa posunula od súčasného stavu a poskytla silné a jasné politické usmernenie na základe vhodného vedenia na najvyššej politickej úrovni s cieľom zabezpečiť jednotnosť opatrení EÚ ako Tímu Európa, a to tým, že navrhne konkrétne opatrenia a plán na uplatňovanie rozšírenej európskej finančnej štruktúry pre rozvoj pri úspešnom vykonávaní európskych iniciatív, ako sú stratégia Global Gateway, Zelená dohoda alebo Strategický kompas po jeho prijatí, s cieľom posilniť strategickú autonómiu EÚ a jej strategickú solidaritu s podobne zmýšľajúcimi krajinami a jej schopnosť prispievať k medzinárodnej stabilite, bezpečnosti a mieru, najmä pokiaľ ide o presadzovanie a dodržiavanie medzinárodného práva, v úzkej spolupráci s OSN, NATO, Organizáciou pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe, Africkou úniou a partnerskými krajinami, alebo v prípade potreby samostatne; vyzýva Komisiu, aby podporovala hodnoty EÚ prostredníctvom svojich partnerstiev;
9. víta viacpilierovú štruktúru EFAD, ktorá využíva odborné znalosti a úlohu všetkých svojich členov, t. j. EIB, EBOR, európskych dvojstranných finančných inštitúcií a európskych rozvojových finančných inštitúcií; vyzýva na ďalšiu koordináciu a spoluprácu medzi týmito členmi EFAD v súlade so závermi Rady o EFAD; pripomína, že EFAD musí byť založená na inkluzívnej štruktúre, spolupracovať so všetkými európskymi rozvojovými bankami a finančnými inštitúciami, musí vychádzať z ich príslušných odborných znalostí a pridanej hodnoty a prispievať k silnejšiemu vplyvu na rozvoj a doplnkovosti; vyzýva Komisiu, aby navrhla konkrétne a včasné opatrenia na posilnenie spolupráce medzi týmito aktérmi a na podporu inkluzívnych partnerstiev s menšími európskymi rozvojovými finančnými inštitúciami v duchu Tímu Európa, a to aj prostredníctvom prispôbeného prístupu s cieľom podporiť tieto inštitúcie v prístupe k financovaniu a v ich žiadostiach o posúdenie pilierov;

10. zdôrazňuje, že rozvojové finančné inštitúcie sú nabádané, aby vo svojich investičných programoch prevzali väčšie riziko prostredníctvom EFSD+, aby sa tak dostali aj k najzraniteľnejším hospodárstvám; v tejto súvislosti vyzýva Komisiu, aby zohrávala väčšiu úlohu pri zabezpečovaní merateľných a dodatočných vplyvov na rozvoj bez narušenia miestneho trhu alebo nespravodlivej hospodárskej súťaže s miestnymi hospodárskymi subjektmi a pri pomoci v záujme rozvíjať dodávateľskú stranu projektov poskytovaním podpory na prípravu projektov a pomoci rozvojovým finančným inštitúciám pri koordinácii, a to pri súčasnom zabezpečení integrácie menších rozvojových finančných inštitúcií;
11. opätovne potvrdzuje osobitnú úlohu a zodpovednosť EIB ako finančnej zložky EÚ s globálnym dosahom; požaduje, aby sa EIB ďalej využívala ako nástroj vo výlučnom vlastníctve EÚ na posilňovanie jej operácií zameraných na podporu priorít vonkajšej politiky EÚ a na zabezpečovanie inkluzívnej spolupráce s európskymi rozvojovými bankami a finančnými inštitúciami; v tejto súvislosti víta zriadenie EIB Global; vyzýva na posilnenie kapacít EIB na mieste v záujme podpory Komisie v rámci politického dialógu a identifikácie projektov;
12. víta výrazne posilnenú otvorenú architektúru v rámci EFSD+ a vyzýva Komisiu a členské štáty, aby pre EIB, EBOR, európske dvojstranné finančné inštitúcie a európske rozvojové finančné inštitúcie zabezpečili spoľahlivé a zlepšené operačné prostredie založené na pevných, rovnakých podmienkach, pokiaľ ide o správu zdrojov EÚ a prístup k nim, v ktorom budú môcť účinne vykonávať svoje posilnené úlohy pri vonkajších operáciách poskytovania pôžičiek a mobilizovať zdroje zo súkromného sektora, pričom sa zabezpečí transparentnosť a zaručí zodpovednosť a riadna kontrola, ako sa vyžaduje v nástroji NDICI – Globálna Európa, a prostredníctvom ďalšieho zlepšenia nezávislých mechanizmov podávania sťažností a rámca náležitej starostlivosti; je si vedomý skutočnosti, že zdroje v rozsahu potrebnom pre príslušné iniciatívy, ako je Global Gateway, sa nezabezpečia, ak verejné a súkromné subjekty nebudú spájať svoje sily;
13. požaduje lepšiu geografickú rovnováhu pri využívaní kombinovaného financovania a záruk EFSD+ v súlade s nástrojom NDICI – Globálna Európa a podporu najmenej rozvinutých a najnestabilnejších krajín; v tomto kontexte zdôrazňuje, že EIB musí posilniť svoju kapacitu na podporu rozvoja súkromného sektora v Afrike, a v tejto súvislosti vyzýva EIB, aby vyčlenila viac finančných prostriedkov pre africké mikropodniky, malé a stredné podniky prostredníctvom kombinovaného rozpočtu EFSD+;
14. konštatuje, že prístup Tímu Európa predstavuje jedinečnú príležitosť na využitie vplyvu a viditeľnosti EÚ vo svete oveľa viac ako doteraz a na ďalšie presadzovanie našich hodnôt a záujmov, pričom sa na nikoho nezabudne; domnieva sa, že je potrebné, aby sa inkluzívny duch Tímu Európa premietol do praxe aj v rámci európskej finančnej štruktúry pre rozvoj; konštatuje, že kľúčom k úspechu prístupu Tímu Európa je spolupráca a koordinácia riadená politikami EÚ v transparentnom a inkluzívnom prostredí vrátane zverejňovania informácií obsiahnutých v iniciatívach Tímu Európa, ako sú náklady na intervencie, zavedené finančné nástroje a investície, ktoré spoločne vlastní partnerské krajiny; zdôrazňuje, že včasné a úzke zapojenie Parlamentu do strategickej orientácie, procesu programovania a kontroly iniciatív Tímu Európa má

zásadný význam pre zachovanie ich demokratickej legitimacy; v tomto zmysle zdôrazňuje, že Parlament by mal ďalej posilňovať fungovanie EFAD v rámci prístupu Tímu Európa; opakuje, že na riešenie súčasných globálnych výziev je nevyhnutné, aby bola EFAD relevantnejšia, súdržnejšia a pružnejšia, ale nemôže to byť na úkor práv Parlamentu na kontrolu spôsobu využívania finančných prostriedkov na vonkajšiu činnosť alebo stanovovania politických priorít, pričom tieto práva by sa mali primerane zohľadňovať;

15. v tejto súvislosti zdôrazňuje, že EFAD si vyžaduje úspešné vykonávanie decentralizovaného prístupu, a preto pripomína potrebu posilniť úlohu delegácií EÚ ako kontaktných miest na uľahčenie počiatočných diskusií s členskými štátmi, EIB, európskymi rozvojovými finančnými inštitúciami, aktérmi súkromného sektora a ostatnými partnermi na mieste v rámci prístupu Tímu Európa; zdôrazňuje význam silnejšej koordinácie medzi Komisiou, Európskou službou pre vonkajšiu činnosť a delegáciami EÚ, najmä v rozvojových krajinách s najzraniteľnejšími ekonomikami, s cieľom uľahčiť diskusie a spoluprácu s príslušnými aktérmi na mieste v záujme určenia najúčinnějších projektov;
16. vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že finančné inštitúcie budú uplatňovať zásadu podmienenosti, pokiaľ ide o nástroj predvstupovej pomoci EÚ, nástroj NDICI – Globálna Európa a všetky ostatné relevantné finančné nástroje, a to jej spojením s dodržiavaním zásad právneho štátu, ľudských práv a demokracie a jej pevným zakotvením v EFAD; zdôrazňuje, že v centre pozornosti EFAD musí byť rodová rovnosť, najmä posilnenie ekonomického postavenia žien a uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti, v súlade s požiadavkami nástroja NDICI – Globálna Európa;
17. uznáva, že európska finančná štruktúra pre rozvoj je zameraná na najzraniteľnejšie regióny a na regióny, v ktorých sú potreby najväčšie, najmä najmenej rozvinuté a nestabilné krajiny, predovšetkým v subsaharskej Afrike, naliehavo však vyzýva, aby sa pamätalo na to, že približne dve tretiny spoločných vonkajších operácií EIB a EBOR sa sústreďujú v prístupujúcich a susedných krajinách, kde EÚ musí splniť nedávno zavedené hospodárske a investičné plány pre západný Balkán, ako aj vo východnom a južnom susedstve, v súlade s Parížskou dohodou a výraznou ochranou biodiverzity a pri rešpektovaní dotknutých miestnych komunít; v tejto súvislosti vyzýva EIB a EBOR, aby posilnili svoju úlohu prostredníctvom rozšírenia spolupráce pomocou konkrétnych opatrení.

INFORMÁCIE O PRIJATÍ VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

Dátum prijatia	12.5.2022
Výsledok záverečného hlasovania	+: 61 -: 12 0: 3
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Alviina Alametsä, Alexander Alexandrov Yordanov, Maria Arena, Petras Auštrevičius, Traian Băsescu, Malin Björk, Anna Bonfrisco, Fabio Massimo Castaldo, Susanna Ceccardi, Włodzimierz Cimoszewicz, Katalin Cseh, Tanja Fajon, Anna Fotyga, Michael Gahler, Kinga Gál, Giorgos Georgiou, Sunčana Glavak, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Márton Gyöngyösi, Balázs Hidvéghi, Sandra Kalniete, Peter Kofod, Dietmar Köster, Andrius Kubilius, Ilhan Kyuchyuk, Jean-Lin Lacapelle, David Lega, Miriam Lexmann, Nathalie Loiseau, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, Claudiu Manda, Thierry Mariani, Pedro Marques, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Javier Nart, Gheorghe-Vlad Nistor, Urmas Paet, Demetris Papadakis, Kostas Papadakis, Tonino Picula, Manu Pineda, Giuliano Pisapia, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Jacek Saryusz-Wolski, Mounir Satouri, Andreas Schieder, Radosław Sikorski, Jordi Solé, Sergei Stanishev, Tineke Strik, Dominik Tarczyński, Hermann Tertsch, Dragoș Tudorache, Hilde Vautmans, Harald Vilimsky, Idoia Villanueva Ruiz, Viola Von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz, Witold Jan Waszczykowski, Charlie Weimers, Bernhard Zimniok, Željana Zovko
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Vladimír Bilčík, Marc Botenga, Erik Marquardt, Gabriel Mato, Paulo Rangel, Ramona Strugariu

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

61	+
ECR	Anna Fotyga, Jacek Saryusz-Wolski, Dominik Tarczyński, Witold Jan Waszczykowski
NI	Fabio Massimo Castaldo, Kinga Gál, Márton Gyöngyösi, Balázs Hidvéghi
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Vladimír Bilčík, Michael Gahler, Sunčana Glavak, Sandra Kalniete, Andrius Kubilius, David Lega, Miriam Lexmann, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, David McAllister, Gabriel Mato, Vangelis Meimarakis, Francisco José Millán Mon, Gheorghe-Vlad Nistor, Paulo Rangel, Radosław Sikorski, Željana Zovko
Renew	Petras Auštrevičius, Katalin Cseh, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Ilhan Kyuchyuk, Nathalie Loiseau, Javier Nart, Urmas Paet, Ramona Strugariu, Dragoș Tudorache, Hilde Vautmans
S&D	Maria Arena, Włodzimierz Cimoszewicz, Tanja Fajon, Raphaël Glucksmann, Dietmar Köster, Claudiu Manda, Pedro Marques, Sven Mikser, Demetris Papadakis, Tonino Picula, Giuliano Pisapia, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Andreas Schieder, Sergei Stanishev
Verts/ALE	Alviina Alametsä, Erik Marquardt, Mounir Satouri, Jordi Solé, Tineke Strik, Viola Von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz

12#	-
ECR	Hermann Tertsch, Charlie Weimers
ID	Peter Kofod, Jean-Lin Lacapelle, Thierry Mariani, Harald Vilimsky, Bernhard Zimniok
NI	Kostas Papadakis
The Left	Marc Botenga, Giorgos Georgiou, Manu Pineda, Idoia Villanueva Ruiz

3	0
ID	Anna Bonfrisco, Susanna Ceccardi
The Left	Malin Björk

Vysvetlenie použitých znakov:

+ : za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania